Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

E 13 / 2026 vp - Muovien kiertotalouden pilotti

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta 17.3.2026, Teams
Merja Saarnilehto, YM

Tausta

- Komissio antoi tiedonannon *Euroopan kiertotalouteen siirtymisen vauhdittaminen: muovien kiertotalouden pilotti 2*3.12.2025 (COM (2025) 805 final. Tiedonanto sisältää joukon toimia, jotka tähtäävät muovien kiertotalouden vauhdittamiseen, erityisesti kierrätysteollisuuden näkökulmasta.

- Muovien kierrätys Euroopassa on vaikeuksissa, koska EU-markkinoille tulee suuria määriä halpaa kierrätettyä ja neitseellistä muovia EU:n ulkopuolelta, mikä vääristää kilpailua ja syrjäyttää eurooppalaisen kierrätysmateriaalin. Lisäksi haasteita tuo kierrätysmateriaalien pirstaleiset markkinat ja neitseellisten muovien hintavaihtelut. Näiden seurauksena kierrätyskapasiteetin kasvu on hidastunut, yrityksille aiheutuu taloudellisia tappioita ja kierrätystavoitteiden saavuttaminen vaikeutuu entisestään.

- Myös Suomessa muovien kierrätystoiminta on edelleen murrosvaiheessa, eikä pakkausmuoveille asetettua EU:n kierrätystavoitetta (50 % vuonna 2025, 55 % vuonna 2030) ole saavutettu.

- Tämä muovien lyhyen aikavälin toimenpidepaketti on ensiaskel kohti EU:n kiertotalousasetusta, jota komissio aikoo esittää myöhemmin tänä vuonna. Tulevan kiertotalousasetuksen on tarkoitus sisältää laajempia toimia sisämarkkinoiden kehittämiseksi uusioraaka-aineiden osalta.

Tiedonanto sisältää toimia seuraavilla alueilla

- **Toimet sisämarkkinoiden vahvistamiseksi**
  - Muovien EU-laajuiset jätteeksi luokittelun päättymisen (EEJ) kriteerit jätedirektiivin nojalla.
  - Kierrätysmuoviosuutta koskeva täytäntöönpanosäädös PET-juomapulloille kertakäyttömuovidirektiivin nojalla.
  - Kiertotalousallianssi *(Circular Plastics Alliance)* -aloitteen uudelleenkäynnistäminen ja vahvistaminen.
- **Reilun kilpailun varmistaminen**
  - Uusien tullikoodien käyttöönotto neitseellisille ja kierrätetyille muoveille.
  - Tehostettu EU:n ja maailmanlaajuisten muovimarkkinoiden seuranta, tarkastelu vuodelle 2026.
- **Investointien ja innovoinnin tukeminen**
  - Lisää rahoitustukea kansallisten kehityspankkien ja Euroopan investointipankin kautta.
  - Alueiden välisten kiertotalouskeskittymien (*Trans-Regional Circularity Hubs*) perustaminen, joita tukee kilpailukyvyn koordinaatiotyökalun (CCT) pilotti.
- **Nykyisen lainsäädännön arviointi**
  - Julkisen kuulemisen evidenssin keruun käynnistäminen kertakäyttömuovidirektiivistä (SUPD), avoinna 17.3. 2026 saakka.

Sisämarkkinoiden vahvistaminen

- Suomi tukee **Euroopan puhtaan teollisuuden ohjelman mukaista linjausta** tehdä kiertotaloudesta keskeinen tavoite Euroopan teollisuuden uudistamisessa ja aloitteita, joilla parannetaan kiertotaloustuotteiden ja kierrätysmateriaalien laatua sekä lisätään niiden kysyntää EU:n sisämarkkinoilla.

- Suomi pitää **komission toimenpidepakettia** muovien kierrätyksen vauhdittamiseksi ajankohtaisena ja tärkeänä. Muovien kierrätykseen liittyvien ympäristö-, ilmasto- ja kilpailukykytavoitteiden saavuttamiseksi on oleellista parantaa kierrätystoiminnan edellytyksiä ja samalla muovinkierrätyksen koko arvoketjun toimivuutta.

- Suomi pitää tärkeänä **yhtenäistää muovien kierrätysmarkkinoita koskevaa sääntelyä**. Suomi kannattaa jätteeksi luokittelun päättymistä koskevien (ei enää jätettä, EEJ-) kriteerien kehittämistä mekaanisesti käsitellylle muovijätteelle kuten myös tuotteiden kierrätysmuoviosuuden määrittelyä EU-tasolla. Muovin kierrätyksen edelleen vauhdittamiseksi Suomi toivoo, että EEJ-kriteerit laaditaan mahdollisimman pian myös kemiallisesti käsitellylle muoville.

- Sääntelyssä on muovin kierrätyksen edistämisen ohella tärkeää **varmistaa terveys- ja ympäristöriskien hallinta** sekä **vaatimusten yhtenäinen toimeenpano** jäsenvaltioissa.

Reilun kilpailun varmistaminen

- Suomi kannattaa komission ehdotusta **tiiviimmästä yhteistyöstä** teollisuuden toimijoiden, jäsenvaltioiden ja komission kesken yhteisten prioriteettien ja muovisektorin kilpailukykyyn ja kiertotalouteen liittyvien haasteiden ratkaisemiseksi. Samalla Suomi korostaa tarvetta huolehtia avoimesta dialogista allianssin sisällä. (Tämä vielä em. sisämarkkinoiden vahvistamiseen liittyen.)
- Suomi suhtautuu myönteisesti säännöksiin, joilla varmistettaisiin, että EU:sta ja **kolmansista maista peräisin olevaan kierrätysmateriaaliin** sovellettaisiin vastaavia ihmisten terveyttä, ilmastoa ja ympäristöä koskevia vaatimuksia. Suomi pitää tärkeänä, että sääntelyratkaisuissa huomioidaan unionin kansainväliset velvoitteet.
- Kauppaan liittyvien epäreilun ja haitallisen tuontikilpailun välttämiseksi Suomi kannattaa **komission tuontivalvontaa, oikeasuhtaisia ja tarpeellisia tuontisuojatoimia** tuontisuoja-asetusten mukaisten kriteerien täyttyessä, sekä **erillisten tullikoodien** käyttöönottoa kierrätetylle ja neitseelliselle tuontimuoville.

- Suomi kannattaa **elintarvikekontaktimateriaaleja ja erityisesti kierrätysmuoveja** koskevan asetuksen ((EU) 2022/1616) uudistamista ottamalla käyttöön nykyistä tiukemmat, tuontivalvontaa selkeyttävät vaatimukset EU:n alueelle tuotavien kierrätysmuovien vaatimustenmukaisuusasiakirjoille (perusta erillisille tullikoodeille, valvonnan helpottaminen, oikeusvarmuus toimijoille, tuotteiden jäljitettävyys ja turvallisuus, tasapuoliset kilpailuolosuhteet).

- Suomi katsoo, että myös elintarvikekontaktimateriaaleja tutkivat **valvontalaboratoriot ja elintarvikevalvontaviranomaiset** tulisi olla mukana komission järjestämissä kierrätysmateriaaleja koskevissa koulutuksissa.

Innovaatioiden ja investointien tukeminen

- Suomi pitää tärkeänä tukea kiertotalouden tavoitteita ja muovien kierrätyksen investointeja **olemassa olevien tuki-instrumenttien avulla** kustannustehokkaalla ja ennakoitavalla tavalla. Lähtökohtaisesti valtiontuet tulee kohdentaa markkinoiden toimintapuutteisiin vähiten kilpailua vääristävällä tavalla, jotta säilytetään yritysten tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla.
- Suomi tukee pyrkimystä vauhdittaa muovien kiertotalouden arvoketjujen kehittymistä **alueiden välisillä kiertotalouskeskittymillä**, ja katsoo, että on perusteltua aloittaa keskittymien käyttöönotto pilotilla, jonka tuloksia ja vaikutuksia arvioidaan ennen laajempaa käyttöönottoa. Aktiivinen koordinaatio, tiedonvaihto ja avoimuus sekä riittävän pitkäjänteinen rahoitus on oleellista keskittymien käyttöönotossa.

Nykyisen lainsäädännön arviointi

- Suomi pitää **kertakäyttömuovidirektiivin uudelleen tarkastelua** tärkeänä ja tukee direktiivin tavoitteita. Suomi katsoo, että direktiivin vaikuttavuutta tulisi pyrkiä parantamaan ja siitä aiheutuvaa tarpeetonta taakkaa viranomaisille ja yrityksille vähentämään.
- Erityisesti roskaantumisen ehkäisemistä ja siivoamista koskevan laajennetun tuottajavastuun tilalle tulisi harkita kustannustehokkaampia ratkaisuja. Myös direktiivin selkeyteen, toteutettavuuteen, täysimääräiseen täytäntöönpanoon sekä soveltuvuuteen eri jäsenvaltioiden erilaisiin olosuhteisiin tulisi kiinnittää huomiota. Laajennetun tuottajavastuun osalta Suomi pitää tärkeänä varmistaa tuottajien tasapuoliset kilpailuedellytykset EU:n sisällä ja suhteessa kolmansien maiden tuottajiin.

Käsittelyvaihe

- Tiedonannon pohjalta käytiin keskustelua epävirallisessa ympäristöneuvostossa 5.-6.2.2026.
- Muovin jätteeksi luokittelun päättymistä (EEJ) koskeva komission täytäntöönpanoasetuksen luonnos oli komission julkisessa kuulemisessa 26.1.2026 saakka.
  - Asetuksella määritellään edellytykset, joiden mukaisesti mekaanisesti tai liuotinpohjaisesti kierrätetty muovijäte lakkaa olemasta jätettä. Vaatimukset koskevat mm. syötteen ja lopputuotteen laatua, käsittelytekniikkaa, laadunhallintajärjestelmää sekä vaatimustenmukaisuusvakuutusta. Asetusehdotus tulee jäsenmaiden äänestettäväksi komiteamenettelyssä jätedirektiivin mukaisesti.
    - Suomessa voimassa oleva vastaavaa jätettä koskeva EEJ-asetus (270/2024) poikkeaa lähestymistavaltaan komission asetusluonnoksesta. Komission asetuksen tullessa voimaan se kumoaa suomalaisen asetuksen.
- Kierrätysmuovipitoisuuden laskemista koskeva täytäntöönpanopäätöksen muutosehdotus hyväksyttiin jätedirektiivin mukaisessa komiteamenettelyssä (SUP-TAC) 6.2.2026
  - Kyseinen PET-juomapullojen kierrätetyn muovin pitoisuuden laskentamenetelmiä koskeva täytäntöönpanopäätös sisältää mekaanisesti kierrätetyn muovin laskentasääntöjen lisäksi myös säännökset kemiallisesti kierrätetyn muovin massataselaskennasta sekä säännöksen edellytyksistä, joiden täyttyessä kolmansista maista tuotu kulutuksen jälkeinen muovijäte voidaan laskea mukaan PET-juomapullojen kierrätetyn muovin pitoisuuteen.

Kiitos!

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment